

Wyrok z dnia 11 stycznia 2006 r.

II PK 122/05

Ocena pracodawcy, że strażnik miejski nie ma nienagannej opinii (art. 24 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, Dz.U. Nr 123, poz. 779 ze zm.) nie oznacza zawinionej utraty uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku (art. 14 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.), uzasadniającej rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia.

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 stycznia 2006 r. sprawy z powództwa Jana P. przeciwko Urzędowi Miejskiemu w B. o przywrócenie do pracy i zapłatę, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie z dnia 1 lutego 2005 r. [...]

1. o d d a l i ł kasację,
2. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

U z a s a d n i e n i e

Pismem z dnia 12 lutego 2004 r. powód został zwolniony z obowiązku świadczenia pracy w Komendzie Straży Miejskiej w B. z zachowaniem prawa do dotychczasowego wynagrodzenia. Komendant Wojewódzki Policji w S. nie wniósł zastrzeżeń co do odwołania Jana P. ze stanowiska Komendanta Straży Miejskiej w B. Rada Powiatu w B., po rozpatrzeniu wniosku burmistrza Miasta B., wyraziła zgodę na rozwiązanie z radnym Janem P. stosunku pracy z Urzędem Miasta B. Pismem z dnia 4 czerwca 2004 r. rozwiązano z powodem stosunek pracy bez wypowiedzenia z powodu zawinionej utraty uprawnień koniecznych do wykonywania zadań strażnika, w tym

w szczególności zajmowania stanowiska komendanta Straży Miejskiej, polegających na braku nienagannej opinii wymaganej od strażnika na skutek toczącego się przeciwko niemu postępowania karnego o przestępstwa z art. 263 § 2 k.k. i art. 53 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372 ze zm.) oraz podjęcia dodatkowych zajęć zarobkowych przez powoda w roku 2003 bez zezwolenia burmistrza.

W wyniku powyższego powód domagał się od pozwanej Gminy Miejskiej w B. przywrócenia do pracy na dotychczas zajmowane stanowisko komendanta Straży Miejskiej w B. oraz zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w wysokości 12.800 zł brutto oraz po 3.200 zł brutto od dnia 1 października 2004 r. do chwili dopuszczenia powoda do pracy, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 9 listopada 2004 r. uwzględnił powództwo w części dotyczącej żądania uznania rozwiązania umowy o pracę z powodem za niezgodne z prawem. Niemniej jednak Sąd ten doszedł do wniosku, że przywrócenie powoda do pracy byłoby niecelowe z uwagi na istniejący w zakładzie pracy poważny konflikt między nim a jego przełożonym (burmistrzem). W związku z powyższym Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.236,75 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 czerwca 2004 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania i oddalił powództwo w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy uwzględnił apelację powoda, uznając zasadność przywrócenia powoda do pracy na poprzednich warunkach. Sąd drugiej instancji, ustalił że stosunek pracy powoda podlegał ze względu na fakt pełnienia przez niego funkcji radnego szczególnej ochronie. Natomiast wywody Sądu pierwszej instancji dotyczące naruszenia przepisów w zakresie rozwiązania stosunku pracy z powodem, Sąd Okręgowy podzielił w całości i przyjął je za własne. Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy z mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i przywrócił powoda do pracy na poprzednich warunkach. Ponadto z mocy art. 57 § 2 k.p. zasądził na jego rzecz kwotę 27.465,20 zł tytułem wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy, pod warunkiem przystąpienia do pracy.

Pozwany Urząd Miasta B. zaskarżył kasacją wyrok Sądu Okręgowego w części dotyczącej przywrócenia powoda do pracy oraz zasądzenia kwoty 27.465,20 zł. Wyrokowi temu w zaskarżonym zakresie pozwany zarzucił naruszenie prawa mate-

rialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie poprzez przyjęcie, że w sytuacji gdy pracodawca uzyskał zgodę rady powiatu na rozwiązanie z pracownikiem (radnym) stosunku pracy mają do niego zastosowanie przepisy dotyczące ochrony przed rozwiązaniem stosunku pracy (art. 56 § 2 w związku z art. 45 § 3 k.p. i art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) oraz naruszenie przepisów postępowania (art. 233 i 328 § 2 k.p.c.) poprzez przyjęcie, iż w rozpoznawanej sprawie nie zaistniały przesłanki warunkujące możliwość zastosowania art. 477¹ § 2 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nieuzasadniony jest kasacyjny zarzut naruszenia art. 56 § 2 k.p. w związku z art. 45 § 3 k.p. oraz art. 22 ust 2 ustawy z dnia 3 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Kluczową kwestią w rozpoznawanej sprawie było ustalenie, czy pozwany zasadnie rozwiązał stosunek pracy bez wypowiedzenia w oparciu o art. 14 ustawy o pracownikach samorządowych oraz czy powód był chroniony na podstawie przepisów szczególnych o ochronie pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę. Od tego bowiem zależy ocena zgodności z prawem podjętych przez pracodawcę działań zmierzających do rozwiązania łączącego strony stosunku mianowania i związanej z tym, w sytuacji negatywnej oceny, możliwością zasądzenia przez Sąd, w miejsce przywrócenia do pracy, odszkodowania.

W niniejszej sprawie nie jest sporne, że powód został zatrudniony na podstawie mianowania, zgodnie z art. 2 pkt 2 i art. 4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.), art. 23 ust. 3 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. Nr 30, poz. 179 ze zm.) i § 16 Statutu Straży Miejskiej w B. Ponadto z art. 31 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, wynika jednoznacznie, że Kodeks pracy ma zastosowanie tylko w kwestiach nieuregulowanych w tej ustawie. Biorąc powyższe pod uwagę rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia w niniejszej sprawie mogło nastąpić wyłącznie na podstawie art. 14 ustawy o pracownikach samorządowych, który zawiera szczegółowy i zamknięty katalog przyczyn uzasadniających rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia. W przepisie tym przewi-

dziano, iż pracodawca jest zobowiązany rozwiązać stosunek pracy w razie zaistnienia jednej z poniższych okoliczności: 1) prawomocne skazanie na karę pozbawienia praw publicznych, 2) prawomocne skazanie na karę pozbawienia prawa wykonywania zawodu, 3) prawomocne ukaranie karą dyscyplinarną wydalenia z pracy w urzędzie, 4) zawiniona utrata uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku, 5) utrata obywatelstwa polskiego. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy w pełni podzielił argumentację Sądu pierwszej i drugiej instancji, iż rozwiązanie stosunku pracy z powodem nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa. Trafnie bowiem Sądy te wskazały, że przepis art. 14 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych zawiera enumeratywnie wymienione przyczyny, które stanowią podstawę rozwiązania ze skutkiem natychmiastowym stosunków pracy z pracownikami zatrudnionymi na podstawie mianowania. Słuszna też była argumentacja, iż żadna z przyczyn wymienionych w powołanym wyżej przepisie nie miała zastosowania w przedmiotowej sprawie. Pracodawca wiedział, iż powód wykonuje dodatkowe zatrudnienie w Firmie Handlowej „C.”. Powód zamieścił tę informację w oświadczeniu majątkowym z 2003 r. Ponadto powód zatrzymany przez Policję i podejrzany o popełnienie przestępstwa z art. 263 § 2 k.k. i art. 53 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie nie był tymczasowo aresztowany, a ostatecznie został przez sąd uniewinniony. Przyjmując, iż wypowiedzenie stosunku pracy było wadliwe, nie można pominąć faktu, że w niniejszej sprawie stosunek ten z uwagi na to, że powód piastował funkcję radnego, podlega szczególnej ochronie (ochrona ta dotyczy także stosunku pracy z mianowania). Zatem powód jako radny Powiatu B. podlegał wzmożonej ochronie stosunku pracy z mocy art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Natomiast zgodnie z art. 45 § 2 i 3 k.p., jeżeli pracownik, którego trwałość stosunku pracy jest chroniona przepisami szczególnymi, żąda w przypadku wadliwego rozwiązania z nim stosunku pracy przywrócenia do pracy, sąd nie może zasądzić z urzędu wbrew temu żądaniu odszkodowania. Żądaniem takiego pracownika sąd jest związany. Prawo pracownika do wyboru jednego z roszczeń alternatywnych przewidzianych w art. 45 § 1 k.p. nie ma jednak charakteru absolutnego. Wedle art. 8 k.p. działanie uprawnionego polegające na czynieniu ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny z zasadami współżycia społecznego „nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony”. Przepis ten, jako ogólny dotyczy wykonywania wszelkich praw podmiotowych przez każdy z podmiotów stosunku pracy. Zatem i wybór roszczenia o przywró-

cenie do pracy przez pracownika szczególnie chronionego podlega ocenie w aspekcie zgodności z zasadami współżycia społecznego. Jednak w przedmiotowej sprawie fakt podejrzenia komendanta o kłusownictwo oraz jego zatrzymanie, które wywołało szeroki oddźwięk społeczny oraz dodatkowe zarobkowanie, o którym burmistrz wiedział - nie może być kwalifikowany jako naruszenie przez powoda zasad współżycia społecznego. Także rzekomej utraty zaufania i nienagannej opinii nie można wywodzić na podstawie domniemań prasowych, czy też na podstawie zatrzymania i podejrzenia o kłusownictwo, które okazało się ostatecznie nieprawdziwe. Ponadto, w myśl przepisów art. 32 i 33 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. Nr 123, poz. 779) do strażników w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, a do pozostałych pracowników w całości, stosuje się przepisy ustawy o pracownikach samorządowych. Ustawa nie reguluje podstawy zatrudnienia strażników. Zgodnie z art. 6 ust. 1 tej ustawy straż jest jednostką organizacyjną gminy. Strażą kieruje komendant powoływany i odwoływany przez zarząd gminy po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji (art. 7 ust. 1). Przełożonym komendanta jest - w myśl art. 7 ust. 2 - wójt, burmistrz (prezydent miasta). Z powyższego wynika, że komendant straży samodzielnie wykonuje powierzone mu obowiązki. Dlatego kwestia utraty do niego zaufania przez organ, który go powołał, może być rozpatrywana na płaszczyźnie wywiązywania się komendanta z powierzonych obowiązków. W niniejszej sprawie powodowi nie przedstawiono takiego zarzutu. Dalsze zatrudnienie powoda nie może być zatem uznane za niecelowe i niemożliwe.

Kasacja jako pozbawiona usprawiedliwionych podstaw podlegała więc oddaleniu (art. 393¹² k.p.c.).

=====